Eindrapportage verkenning verbinding Amsterdamse Onderwijsregio-Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam

Inleiding

De Amsterdamse Onderwijsregio zet zich in voor het structureel terugdringen van het lerarentekort en het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Dit gebeurt zowel door nieuwe leraren aan te trekken als huidige leraren te behouden en verder te professionaliseren. Een cruciaal onderdeel hiervan is het ontwikkelen en breed communiceren van aantrekkelijke loopbaan- en ontwikkelpaden, voor potentiële zijinstromers en bestaande docenten, gericht op leven lang ontwikkelen (LLO).

Om deze ambitie waar te maken is een sterke koppeling met de regionale arbeidsmarkt (Groot Amsterdam) essentieel. Een integrale samenwerking tussen alle onderwijssectoren en arbeidsmarktpartners is nodig, met specifieke aandacht voor intersectoraal LLO. Goede informatievoorziening en doorverwijzing zijn daarbij randvoorwaardelijk. De verbinding tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio moet versterkt worden om gezamenlijk effectiever op te kunnen treden om potentiele werknemers aan te trekken voor de onderwijssector.

In april 2025 heeft de Stuurgroep Amsterdamse Onderwijsregio ingestemd met het voorstel om deel te nemen aan een landelijke opdracht vanuit de Realisatie Eenheid en SOM om te verkennen welke verbetermogelijkheden er zijn in het verbinden van de inzet van de onderwijsregio met de arbeidsmarktregio. De uitvoering heeft in twee fases plaatsgevonden:

- in de eerste fase van de verkenning voor verbinding van de Amsterdamse Onderwijsregio met de Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam (juli-november 2025) is verkenningsonderzoek gedaan naar de huidige verbinding tussen de onderwijsregio en de arbeidsmarktregio, met als doel inzicht te krijgen in de mate van samenwerking en mogelijke overlap in initiatieven.
- vervolgens is in de tweede fase tussen december 2025 en juli 2026 de samenwerking concreet versterkt. In 3 bijeenkomsten van een werkgroep bestaande uit relevante betrokkenen uit beide regio's zijn doelen, activiteiten en jaarkalenders naast elkaar gelegd en zijn afspraken gemaakt om de werkwijzen op elkaar aan te sluiten. Naast deze bijeenkomsten vond veel bilaterale afstemming tussendoor plaats om de concrete afspraken goed uit te kunnen werken.

Deze eindrapportage beschrijft wat er is verkend, verbeterd, verbonden en opgeleverd en biedt de Amsterdamse Onderwijsregio een helder en onderbouwd handelingsperspectief voor de verdere samenwerking met de arbeidsmarktregio en de ontwikkeling van duurzame loopbaanrouteinformatie voor (toekomstige) leraren. Dit levert ook lessen en aanbevelingen op voor andere onderwijsregio's die met verbinding met de arbeidsmarktregio aan de slag willen.

Uitgevoerde activiteiten

Fase 1 – verkenning

- De verkenning bestond uit deskresearch en richtte zich op het in kaart brengen van bestaande structuren rond de samenwerking tussen onderwijs- en arbeidsmarktregio, het inventariseren van overlegstructuren, netwerken en initiatieven en verantwoordelijkheden binnen beide regio's.

- Vervolgens werd verbinding gelegd met 14 betrokken stakeholders. Er zijn kennismakings- en verkenningsgesprekken gevoerd met stakeholders uit zowel onderwijs als arbeidsmarkt. Tijdens deze gesprekken is verkend welke vormen van samenwerking reeds bestaan, welke initiatieven lopen en waar behoefte ligt aan afstemming of integrale aanpak. Gesprekspartners waaronder:
    - HR VFPF
    - Strategisch adviseur werk & re-integratie Gemeente Amsterdam
    - Directeur Adam Onderwijs (bovenbestuurlijke invalpool po Amsterdamse Onderwijsregio)
    - Programmamanager lerarenopleidingen HvA
    - Strategisch adviseur mbo
    - Projectleider 1 Loket PO & VO
    - Teamleider HvA – Link Techniek Onderwijs
    - Realisatie-eenheid
    - Programmamanager Kansrijk Talent Groningen
    - Werkgeversadviseur UWV Amsterdam
    - UWV arbeidsmarktkennis
    - Verkenning/vergelijking andere Onderwijsregio (Zeeland)
        - Opvallend is dat via de programmanager de eerste contactpersonen voor de klankbordgroep aangeleverd werden; dit betrof aanvankelijk vooral vertegenwoordigers vanuit de onderwijsregio. Vanuit de Arbeidsmarktregio was het lastiger om stakeholders te vinden in dit kader.
- Er heeft afstemming plaatsgevonden met projectleiders van andere regio's, de programmamanager Amsterdamse onderwijsregio en er is een brainstormsessie geweest met adviseurs van de stedelijke loketten en adviseurs vanuit de arbeidsmarktregio voor versterking van de samenwerking. Vervolgens is er een presentatie over de voortgang bij de landelijke dag onderwijsregio's gegeven.
- Er is verkend hoe de samenwerking op bestuurlijk niveau vorm krijgt. In de meerjarenagenda 2026-2030 van de Arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam is de sector onderwijs als prioritaire sector aangemerkt, waarbij de onderwijsregio regie voert. Van beide kanten wordt bekeken waar verbinding meerwaarde heeft. De mbo en hbo-opleiders zijn op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd in zowel onderwijsregio als arbeidsmarktregio. De verdere verkenning heeft zich toegespitst op verbeteringen in verbinding op operationeel niveau.

Fase 2 - uitvoering

- In de tweede fase van de verkenning is een structurele overlegstructuur ingericht in de vorm van een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit zowel onderwijs als arbeidsmarktregio. Hierbij zijn vaste stakeholders betrokken vanuit mbo, 1Loket PO, 1Loket VO en het Werkcentrum (gemeente/UWV).
- Er heeft veelvuldig afstemmingsoverleg plaatsgevonden, zowel individueel als in groepsverband. Dit betrof onder andere brainstormsessies tussen betrokken stakeholders, afstemming met andere onderwijsregio's (waaronder Zeeland), tweewekelijkse afstemming met programmamanager van de Amsterdamse Onderwijsregio en overleg met de Realisatie-Eenheid.
- Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep is gewerkt aan het versterken van de onderlinge samenwerking, het verbeteren van de informatie-uitwisseling en het beter op elkaar afstemmen van activiteiten rondom zij-instroom, voorlichting en werving. De werkgroep heeft de onderlinge informatie-uitwisseling geformaliseerd en gezamenlijke monitoring van kandidaten ingericht via een gedeeld document, zodat betrokken partijen

inzicht hebben in de voortgang van kandidaten die via het Werkcentrum worden aangeleverd. Daarbij is verkend hoe gegevensdeling binnen de bestaande kaders vorm kan krijgen.
- Inmiddels is hiervoor een gezamenlijk monitoringsdocument in Excel ingericht tussen 1Loket PO, 1Loket VO en het Werkcentrum. In dit document worden onder andere de datum van de voorlichtingsbijeenkomst, de kandidaat, aanwezigheid bij de voorlichting, interessegebied (PO, VO of anders) en de huidige status van de kandidaat geregistreerd. Het document wordt gebruikt om kandidaten die via het Werkcentrum worden aangeleverd te volgen en om onderlinge terugkoppeling over voortgang, doorverwijzing en plaatsing te faciliteren. Hiermee is een eerste praktische basis gelegd voor structurele monitoring van kandidatenstromen.
- Samen met vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam is verkend hoe informatie over voorwaarden, routes en mogelijkheden voor kandidaten beter toegankelijk en vindbaar kan worden gemaakt binnen de gemeentelijke organisatie. Dit betreft een doorlopend ontwikkelproces waarbij medewerkers van gemeente en UWV stapsgewijs worden meegenomen iijn actuele informatie en werkwijzen, zodat kandidaten eenduidiger kunnen worden geïnformeerd en doorverwezen.
- Er zijn vervolgstappen verkend voor het structureel monitoren van kandidatenstromen richting het mbo, waaronder het aanwijzen van vaste contactpersonen en het verder uitwerken van terugkoppelprocedures.
- In samenwerking met de realisatie-eenheid is een gezamenlijk stappenplan ontwikkeld voor het versterken van de verbinding tussen de arbeidsmarktregio en de onderwijsregio. Dit stappenplan richt zich op het verbeteren van samenwerking, informatie-uitwisseling, borging en doorverwijzing tussen betrokken partijen.
- Het ontwikkelde stappenplan en de geleerde lessen vanuit de verkenning worden gepresenteerd tijdens de landelijke dag van de onderwijsregio's op 18 juni. Doel hiervan is om opgedane inzichten, werkwijzen en ervaringen te delen met andere onderwijsregio's en bij te dragen aan verdere kennisuitwisseling op landelijk niveau.

Behaalde doelstellingen en mijlpalen

Concrete opbrengsten van de opdracht:

- Een inzicht van de huidige samenwerkingsstructuren binnen de onderwijs- en arbeidsmarktregio.
- Er is inzicht ontstaan in de overlap en hiaten tussen beide regio's. Er is duidelijk geworden op welke thema's (zoals zij-instroom, LLO en werving) initiatieven elkaar raken en waar juist nog gaten bestaan in de samenwerking en informatievoorziening.
- Er is tijdens de brainstormsessie een eerste netwerk opgebouwd met relevante contactpersonen uit beide regio's, waardoor een basis is gelegd voor verdere afstemming en samenwerking.
- De verzamelde informatie vormt de onderbouwing voor een vervolgadvies over hoe de integrale verbinding structureel versterkt kan worden, inclusief suggesties om aan te sluiten bij bestaande initiatieven.
- Er is een structurele overlegstructuur ingericht (een werkgroep) tussen stakeholders vanuit onderwijsregio en arbeidsmarktregio, waarmee een basis is gelegd voor duurzame samenwerking en afstemming.
- De samenwerking tussen betrokken partijen is versterkt door regelmatige bijeenkomsten en gezamenlijke afstemming, wat heeft geleid tot meer inzicht in elkaars processen, werkwijzen en verantwoordelijkheden.

- Er is een gezamenlijk monitoringsproces ingericht voor kandidaten die via het Werkcentrum worden aangeleverd. Hiervoor is een gedeeld monitoringsdocument ontwikkeld tussen 1Loket PO, 1Loket VO en het Werkcentrum, inclusief afspraken over gegevensdeling, voortgangsinformatie en terugkoppeling. Zie bijlage 1 voor een voorbeeld document, dat wellicht handig is voor andere onderwijsregio's die het gezamenlijk volgen van deelnemers in willen richten.
- De informatievoorziening richting Werkcentrum is verbeterd doordat informatie vanuit mbo, PO en VO actiever wordt gedeeld en beter toegankelijk is gemaakt voor betrokken adviseurs. De basis voor alle informatievoorziening is de website Liever voor de Klas.
- Er is meer gezamenlijke afstemming ontstaan rondom voorlichtingsactiviteiten, campagnes en matching van kandidaten, waardoor gerichter samen kan worden gewerkt aan instroom en plaatsing.
- Er zijn afspraken gemaakt om actuele informatie over voorlichtingsactiviteiten structureel te delen met het Werkcentrum, zodat adviseurs beschikken over de meest recente informatie en kandidaten tijdig en passend kunnen informeren en doorverwijzen.
- Er zijn concrete afspraken gemaakt over samenwerking en doorverwijzing tussen vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en arbeidsmarktpartijen, waaronder het mbo en het Werkcentrum.
- De gesprekken en bijeenkomsten hebben geleid tot meer bewustwording van gedeelde knelpunten, waaronder vraagstukken rondom capaciteit, versnipperde informatievoorziening en verschillen in werkwijze tussen betrokken organisaties.
- Er is een basis gelegd voor een meer integrale aanpak rondom zij-instroom, Leven Lang Ontwikkelen (LLO) en regionale arbeidsmarktvraagstukken binnen onderwijs en arbeidsmarktregio.
- In samenwerking met de realisatie-eenheid is een gezamenlijk stappenplan opgesteld voor het structureel versterken van de verbinding tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio. Zie hiervoor bijlage 2 bij de eindrapportage.
- De opgedane inzichten, geleerde lessen en ontwikkelde aanpak zijn door de Realisatie Eenheid geselecteerd om te worden gedeeld tijdens de landelijke dag van de onderwijsregio's op 18 juni, waarmee de verkenning tevens bijdraagt aan bredere landelijke kennisdeling en inspiratie voor andere regio's.

Knelpunten en afwijkingen

- De start van de opdracht is vertraagd door de zomervakantieperiode 2025 en opstart van het nieuwe studiejaar, waardoor geplande gesprekken pas later konden plaatsvinden.
- De contacten vanuit de arbeidsmarktregio kwamen pas in een latere fase beschikbaar, waardoor de eerste gesprekken vooral onderwijsgericht waren. Vanuit de Arbeidsmarktregio was het in eerste instantie lastiger om stakeholders te vinden in dit kader.
- Binnen zowel onderwijs- als arbeidsmarktregio bleek sprake van beperkte capaciteit en hoge werkdruk, waardoor deelname aan overleggen en het oppakken van gezamenlijke acties niet altijd dezelfde prioriteit kon krijgen.
- Er bestaan verschillen in procedures en werkwijzen tussen PO, VO en mbo, onder andere rondom monitoring, terugkoppeling en kandidaatregistratie. Hierdoor was het opzetten van een uniforme werkwijze complex.
- Voor PO, VO en Werkcentrum is inmiddels een gezamenlijk monitoringsdocument ingericht. Verdere doorontwikkeling en borging van monitoring en terugkoppeling blijft nodig, met name voor een bredere aansluiting van het mbo en voor het structureel vastleggen van verantwoordelijkheden, contactpersonen en terugkoppelprocessen. Tot op

heden zijn de aantallen kandidaten richting het mbo nog beperkt, waardoor mondelinge terugkoppeling volstaat. Bij groei van deze aantallen vraagt dit om een meer uniforme en duurzame monitoringsstructuur.
- Het organiseren van aanvullende voorlichtingsactiviteiten vraagt om zorgvuldige afstemming. Vanuit voorlichtingen is een soepele doorstroom richting werkplekken van belang. Daarom moet opschaling altijd zorgvuldig worden afgestemd op de beschikbaarheid van oriëntatie- en werkplekken.
- De informatievoorziening richting kandidaten en professionals is (en blijft) ingericht vanuit meerdere organisaties en platforms, waardoor routes, voorwaarden en mogelijkheden niet altijd duidelijk of eenduidig zichtbaar zijn. Blijvende afstemming tussen professionals in onderwijsregio en arbeidsmarktregio blijft dus nodig.

De verbinding tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio is nog sterk afhankelijk van individuele contacten en inzet van betrokken personen. Een structurele overlegstructuur is gevonden door deelname van professionals uit de arbeidsmarktregio aan de projectgroep werving in de onderwijsregio. Dit is recent opgestart.

Samenvattend

De verkenningsfase heeft opgeleverd dat er voldoende aanknopingspunten waren om de samenwerking tussen de Amsterdamse Onderwijsregio en de Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam te verbeteren. De bevindingen onderstrepen de noodzaak van een meer structurele verbinding tussen beide regio's (mbo meegenomen) op operationeel niveau. De gesprekken hebben duidelijk gemaakt dat er aan beide kanten een sterke wens bestaat om deze verbinding te versterken en verder vorm te geven.

Daarnaast is de wens uitgesproken om vaker met elkaar in overleg te gaan en een vaste overlegstructuur op te zetten, waarin de informatievoorziening een centrale rol krijgt. Vanuit deze samenwerking kan worden toegewerkt naar een gemeenschappelijk communicatie- en informatieplan, waarin activiteiten en agenda's op elkaar zijn afgestemd en een snelle doorverwijzing kan plaatsvinden van Onderwijsregio naar Arbeidsmarktregio en andersom.De vervolgfase van de verkenning heeft geleid tot een verdere concretisering van de samenwerking tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio. Waar in de eerste fase voornamelijk sprake was van verkennende gesprekken en inventarisatie, is in deze fase gewerkt aan structurele afstemming tussen betrokken stakeholders vanuit onderwijs, Werkcentrum, gemeente en UWV.

Door de inrichting van een vaste overlegstructuur en regelmatige gezamenlijke bijeenkomsten is meer inzicht ontstaan in elkaars processen, initiatieven en verantwoordelijkheden. Daarnaast zijn eerste stappen gezet richting gezamenlijke monitoring van kandidaten, betere informatie-uitwisseling en meer gerichte afstemming van campagnes en voorlichtingsactiviteiten. Tegelijkertijd laat de verkenning zien dat verdere versterking van de samenwerking noodzakelijk blijft. Verschillende prioriteiten, werkwijzen en verantwoordelijkheden binnen betrokken organisaties zorgen ervoor dat integrale samenwerking tijd vraagt en nog kwetsbaar is. Ook blijkt dat informatievoorziening, monitoring en doorverwijzing nog onvoldoende uniform en structureel zijn ingericht.

De uitgevoerde activiteiten hebben echter een belangrijke basis gelegd voor verdere samenwerking en gezamenlijke ontwikkeling van een meer integrale aanpak tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio. Daarbij is breed uitgesproken dat de behoefte aan structureel overleg, gezamenlijke informatievoorziening en betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt groot is. Dit krijgt verder vorm in de projectgroep Werving van de Amsterdamse Onderwijsregio, ondersteund door operationele bilaterale contacten.

Naast de versterkte regionale samenwerking heeft de verkenning ook geleid tot de ontwikkeling van een gezamenlijk stappenplan met de realisatie-eenheid, gericht op het verder vormgeven van de verbinding tussen onderwijsregio en arbeidsmarktregio. De ervaringen en geleerde lessen uit deze verkenning worden daarnaast gedeeld tijdens de landelijke dag van de onderwijsregio's op 18 juni, waarmee de opgedane kennis ook regionaal overstijgend wordt benut.

Advies en vervolg

De verkenning laat zien dat een structurele verbinding tussen de Amsterdamse Onderwijsregio en de Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam niet vanzelf ontstaat, maar actieve coördinatie en blijvende aandacht vraagt. In relatief korte tijd zijn belangrijke stappen gezet in het opbouwen van relaties, het organiseren van overleg, het verbeteren van informatie-uitwisseling en het inrichten van gezamenlijke monitoring. Tegelijkertijd blijkt dat de samenwerking nog kwetsbaar is en in belangrijke mate afhankelijk blijft van individuele inzet en bestaande netwerken.

Om de behaalde resultaten te behouden en verder uit te bouwen wordt geadviseerd om de resultaten te borgen de projectgroep Werving. Deze projectleiders van de werkgroep voeren er regie op dat er verbinding blijft tussen voor de betrokken partijen.

Daarnaast wordt aanbevolen om de informatievoorziening voor kandidaten en professionals verder te harmoniseren. Hoewel reeds veel informatie beschikbaar is via bestaande platforms, is de informatie over routes, voorwaarden en ontwikkelmogelijkheden nog verspreid over verschillende organisaties en systemen. Het streven zou moeten zijn om vanuit kandidaatperspectief te werken aan een samenhangende informatie- en verwijsstructuur, waarbij kandidaten eenvoudig hun weg vinden naar de juiste route, opleiding of ondersteuning.

Tot slot wordt geadviseerd om de ingezette overlegstructuur voort te zetten en de gezamenlijke monitoring verder te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat niet alleen meer inzicht in kandidatenstromen en resultaten, maar wordt ook zichtbaar welke gezamenlijke inspanningen daadwerkelijk bijdragen aan de instroom en het behoud van personeel in het onderwijs.

De verkenning heeft daarmee een belangrijke basis gelegd. De volgende stap is het borgen, verduurzamen en verder professionaliseren van de samenwerking, zodat onderwijsregio en arbeidsmarktregio gezamenlijk kunnen blijven bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort in de regio Amsterdam.

Afsluitende vragen:

1. Heb je het gevoel dat je stappen hebt gemaakt in een betere samenwerking met de arbeidsmarktregio?

Ja. Waar aan het begin van de verkenning nog geen sprake was van structurele samenwerking tussen de Amsterdamse Onderwijsregio en de Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam, is gedurende het project een vaste overlegstructuur ontstaan en zijn duurzame contacten gelegd tussen onderwijsinstellingen, Werkcentrum, gemeente en UWV. Hierdoor is meer inzicht ontstaan in elkaars werkzaamheden, verantwoordelijkheden en initiatieven. Daarnaast zijn concrete afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling, monitoring en doorverwijzing van kandidaten. Hoewel verdere ontwikkeling noodzakelijk blijft, is er aantoonbaar een stevigere basis gelegd voor structurele samenwerking.

2. Is er door de uitgevoerde activiteiten en behaalde doelen bevordering op de instroom? (als dit inzichtelijk te maken valt)

De uitgevoerde activiteiten hebben naar verwachting een positieve bijdrage geleverd aan de instroom, doordat kandidaten beter worden geïnformeerd, gerichter worden doorverwezen en betrokken organisaties beter samenwerken. Op dit moment is echter nog onvoldoende data beschikbaar om de directe invloed op de feitelijke instroomcijfers eenduidig vast te stellen. De ingerichte monitoringsafspraken bieden wel een basis om de effecten op instroom en doorstroom in de toekomst beter inzichtelijk te maken.